

Kamer der Volksvertegenwoordigers.

VERGADERING VAN 28 JULI 1909.

Wetsvoorstel tot verleening van een civisch pensioen aan de Belgische burgers die in Congoland gediend hebben.

TOELICHTING.

MIJNE HEEREN,

Het wetsvoorstel, door ons aan de Kamer onderworpen, heeft niet ten doel de toekenning van een pensioen aan de Belgische burgers, die in dienst waren van de Internationale Afrikaansche Vereeniging, van den Onafhankelijken Congostaat en van het bijzonder Comiteit van Katanga. Het bedoelt alleen hun, onder den titel van een civisch pensioen, een bewijs van erkentelijkheid te verleenen voor de diensten, die zij in Afrika hebben bewezen.

Dit voorstel wordt gerechtvaardigd uit het oogpunt van de waardigheid des lands, van de billijkheid en van de uitdeelende gerechtigheid.

België heeft, door de inlijving van Congo, de voordeelen verkregen van het werk door zijne kinderen verricht, onder de leiding van den Koning. De stelsels, voorafgaande aan de inlijving, bepaalden zich tot het vergelden dier diensten gedurende het verblijf in Afrika, en, behalve wat verder zal gezegd worden over de tegemoetkomingen bij aftreding, beschouwden zij elken band met den agent verbroken door dezes terugkeer.

Hebben enkele baanbrekers in de toekenning van eerbetitels de belooning gevonden van hunne pogingen, toch is hun persoonlijke toestand en die van hun gezin ernstig getroffen, want, voor de meesten hunner, waren de uitwerkselen van het klimaat noodlottig en werden hunne levenskansen verminderd : van de oud-gedienden der Afrikaansche Vereeniging

bleven er bij de intlijving nog maar zes over : Majoor Cambier, Oscar Roger, generaal Storms, Jerome Becker, kolonel Durutte en baron Dhanis.

Onder hunne opvolgers heeft de dood reeds droeve verwoestingen aangericht. Het geheele getal van hen die voordeel zullen trekken uit de door ons gedane voorstellen zal, helaas, niet zeer aanzienlijk zijn.

Een land als het onze zou aan zijne plichten te kort komen, wanneer het aan die mannen, die den Congo gemaakt hebben, niet de belangstelling wijdde, welke zij verdiennen; het zou zich, daarentegen, in eere houden door hunne diensten te erkennen op eene wijze, die hun zou veroorloven hunnen persoonlijken toestand en dien hunner familie te verbeteren.

De Onafhankelijke Staat, zegden wij, had geene pensioenen vastgesteld ten voordele van zijne agenten in Afrika. Het tractaat van afstand, daarentegen, kende aan de beambten en de bedienden van het Hoofdbestuur het recht toe op een pensioen, in aanmerking nemende hunne diensten onder het oud regiem. Hier komt eene quæstie voor van uitdeelende gerechtigheid : waarom niet een dergelijk voordeel verleenen aan hen, die hun leven waagden onder de tropische zon ?

Maar de Onafhankelijke Staat had, bij omzendbrief van 31 December 1906, de zoogenaamde tegemoetkomingen bij aftreding ingesteld. Deze tegemoetkoming had nooit het karakter van een pensioen. De agent kon er geen recht op doen gelden. Het was veleer eene geldelijke vergoeding of eene premie tot dienstvernieuwing, uitsluitend toepasselijk op zekere soort beambten. Het reglement bepaalde het maximum der tegemoetkoming, maar niet haar minimum. Toch waren deze tegemoetkomingen een voordeel voor hen, die ze bekwamen ; wij houden dit in 't oog bij de berekening der civische pensioenen.

* * *

Het wetsvoorstel eischt, voor het verkrijgen van het pensioen, dat de agent werkelijk in Afrika hebbe gedien gedurende twee jaren. Het eischt dit niet van hen, wier terugkeer vóór het einde van hun diensttijd werd veroorzaakt door ernstige en bestendige gebrekkelijkheden. Deze zullen worden vastgesteld in de bij koninklijk besluit te bepalen vormen en termijnen. Met het oog op die omstandigheden, waardoor de toekenning van een pensioen te meer spoed vereischt, wordt dit pensioen op het dubbel gebracht.

Het minimum van dit pensioen, dat uitbetaald wordt naar gelang van 200 frank per jaar, wordt bepaald op 400 frank.

Ook stelden wij een maximum vast van 1,800 frank, welk ook het bedrag was der jaarwedde die de agent in Afrika trok of de bedieningen die hij er uitoefende, iets waarmede men alleen rekening moest houden, indien het pensioen als pensioen bij aftreding werd verleend. Welnu, het draagt het karakter van een civisch pensioen, gelijkstaande met dat, door onze wetgeving ingesteld, onder andere, ten voordele van de gedecoreerden

met het IJzeren Kruis, en dat mag genoten worden te gelijk met om 't even welke burgerlijke of militaire jaarweddē of pensioen.

Wij hielden in het oog de tegemoetkomingen door sommige agenten bij hunne astreding genoten en stelden voor, dat de jaren voor welke de tegemoetkomingen verleend werden niet in aanmerking zullen komen voor de berekening van 't bedrag van het civisch pensioen.

Eene slotbepaling stelt de oorzaken vast van uitsluiting en de vervallen-verklaring, met toepassing der beginselen van onze wetten op de pensioenen.

A. MONVILLE.

Proposition de loi tendant à accorder une pension civique aux citoyens belges qui ont servi au Congo.

ARTICLE PREMIER.

Il est accordé, à charge du Trésor public, une pension civique à tous les citoyens belges ayant été au service de l'Association Internationale africaine, de l'État Indépendant du Congo et du Comité spécial du Katanga antérieurement au 15 novembre 1908, en vie à la date de la mise en vigueur de la présente loi et ayant effectivement servi en Afrique pendant une durée totale d'au moins vingt-quatre mois ou y ayant contracté des infirmités graves et permanentes.

ART. 2.

Cette pension pourra être cumulée avec tous traitement ou pension civils ou militaires.

ART. 3.

La cause, la nature et les suites des blessures ou infirmités seront justifiées dans les formes et dans les délais qui seront déterminés par arrêté royal.

ART. 4.

Les pensions civiques seront liquides à raison de 200 francs pour chaque année de service antérieure au 15 no-

Wetsvoorstel tot verleening van een civisch pensioen aan de Belgische burgers die in Congoland gediend hebben.

EERSTE ARTIKEL.

Ten laste van de Schatkist wordt een civisch pensioen verleend aan alle Belgische burgers die, in dienst van de Internationale Afrikaansche Vereeniging, van den Onafhankelijken Congostaat en van het bijzonder Comiteit van Katanga geweest zijnde vóór 15 November 1908, nog in leven zijn op den dag van het in werking treden van deze wet en werkelijk in Afrika hebben gediend gedurende ten minste vier en twintig maanden in 't geheel of er zware en bestendige lichaamsgebreken hebben opgedaan.

ART. 2.

Dit pensioen mag genoten worden te gelijk met om 't even welke burgerlijke of militaire jaarweddē of pensioen.

ART. 3.

De oorzaak, de aard en de gevolgen van de verwondingen of lichaamsgebreken worden bewezen op de wijze en binnen de termijnen, bij koninklijk besluit te bepalen.

ART. 4.

De civische pensioenen worden berekend naar gelang van 200 frank voor elk dienstjaar dat aan 15 November 1908

vembre 1908, à l'exception des années pour lesquelles l'intéressé aurait bénéficié d'une allocation de retraite. Elles seront portées au double pour les intéressés ayant contracté en Afrique des infirmités graves et permanentes.

ART. 5.

Aucune pension civique ne sera inférieure à 400 francs, ni ne pourra excéder 1,800 francs.

ART. 6.

Toutes les dispositions légales relatives aux pensions civiles et notamment celles qui règlent la déchéance des droits à la pension sont applicables aux pensions civiques instituées par la présente loi, à l'exception de celles qui y seraient contraires.

voorafgaat, met uitzondering van de jaren voor welke de belanghebbende eene tegemoetkoming bij zijne aftreding zou hebben genoten. Zij worden op het dubbel gebracht voor de belanghebbenden die, in Afrika, zware en bestendigelichaamsgebreken hebben opgedaan.

ART. 5.

Geen civisch pensioen mag beneden de 400 frank blijven noch 1,800 frank te boven gaan.

ART. 6.

Al de wetsbepalingen betreffende de burgerlijke pensioenen en inzonderheid die waarbij de vervallenverklaring van de rechten op pensioen wordt gerekeld, zijn van toepassing op de bij deze wet ingestelde civische pensioenen, met uitzondering van de bepalingen die er mede strijdig mochten zijn.

ALFRED MONVILLE.

A. MECHELYNCK.

A. BUYL.

Chambre des Représentants.

SÉANCE DU 28 JUILLET 1909.

**Proposition de loi tendant à accorder une pension civique aux citoyens belges
qui ont servi au Congo.**

DÉVELOPPEMENTS.

MESSIEURS,

La proposition de loi que nous soumettons à la Chambre n'a pas pour objet l'attribution de pensions de retraite aux citoyens belges qui ont été au service de l'Association internationale africaine, de l'État Indépendant du Congo et du Comité spécial du Katanga. Elle tend seulement à leur accorder, sous le titre de pension civique, un témoignage de gratitude pour les services qu'ils ont rendus en Afrique.

Cette proposition se justifie au point de vue de la dignité du pays, de l'équité et de la justice distributive.

La Belgique, en s'annexant le Congo, a recueilli le bénéfice de l'œuvre que ses enfants ont accomplie sous la direction du Roi. Les régimes antérieurs à l'annexion se bornèrent à rémunérer ces services pendant la durée du séjour en Afrique et, sauf ce qui sera dit plus loin en ce qui concerne les allocations de retraite, ils considéraient que le retour rompait tout lien avec l'agent.

Si quelques pionniers de l'œuvre ont trouvé dans l'attribution de titres honorifiques une récompense de leurs efforts, leur situation personnelle et celle de leur famille n'en est pas moins gravement atteinte, car, pour le plus grand nombre, les épreuves du climat ont été cruelles et les chances de vie ont été diminuées; des anciens serviteurs de l'Association africaine, il

n'en restait plus que six lors de l'annexion : MM. le major Cambier, Oscar Roger, le général Storms, Jérôme Becker, le colonel Durutte et le baron Dhanis. .

Parmi ceux qui leur succédèrent, la mort a déjà fait des coupes sombres. Le nombre total de ceux qui bénéficieront des propositions que nous faisons ne sera, hélas, pas bien considérable.

Un pays comme le nôtre méconnaîtrait ses devoirs en ne marquant pas à ces hommes qui ont fait le Congo l'intérêt qu'ils méritent ; il s'honoreraît, au contraire, en reconnaissant leurs services de manière à leur permettre d'améliorer leur position personnelle et celle de leur famille.

L'État Indépendant, avons-nous dit, n'avait pas institué de pensions au profit de ses agents d'Afrique. Le traité de cession, par contre, a reconnu aux fonctionnaires et employés de l'Administration centrale le droit à une pension de retraite, en ayant égard à leurs services sous l'ancien régime. C'est ici que se présente une question de justice distributive : comment ne pas accorder un avantage analogue à ceux qui risquent leur vie sous le soleil tropical ?

Mais l'État Indépendant avait, par une circulaire du 31 décembre 1906, institué ce qu'il appelait des allocations de retraite. L'allocation de retraite n'a jamais eu le caractère d'une pension. Elle ne constituait pas un droit pour l'agent. C'était plutôt une gratification ou une prime de renagement s'appliquant exclusivement à certaines catégories de fonctionnaires. Le règlement indiquait le maximum de l'allocation, mais non son minimum. Cependant, les allocations de retraite ont constitué un avantage pour ceux qui les ont obtenues ; nous en tenons compte pour le calcul des pensions civiques.

* * *

La proposition de loi exige, pour l'obtention de la pension civique, que l'agent ait effectivement servi en Afrique pendant deux années. Elle ne l'exige pas de ceux dont le retour avant le terme a été nécessaire par des infirmités graves et permanentes. Celles-ci seront justifiées dans les formes et les délais à déterminer par un arrêté royal. En égard à ces circonstances qui rendent plus pressante l'allocation d'une pension, celle-ci est portée au double.

Le minimum de la pension, qui est liquidée à raison de 200 francs par année, est portée à 400 francs.

Nous avons également établi un maximum de 1,800 francs, quel que soit le montant des appointements que l'agent a reçu en Afrique ou les fonctions qu'il a exercées, éléments qui ne devraient entrer en ligne de compte que si la pension constituait une pension de retraite. Or, elle a le caractère d'une pension civique analogue à celle que notre législation a établie, entre autres, au profit des décorés de la Croix de Fer et qui peut se cumuler avec des traitements ou pensions civiles ou militaires.

Nous avons tenu compte des allocations de retraite dont ont bénéficié certains agents, en proposant que les années pour lesquelles l'allocation a été faite n'entrent pas en ligne de compte pour le calcul du montant de la pension civique.

Une disposition finale détermine les causes d'exclusion et déchéances, en adoptant les principes de nos lois sur les pensions de retraite.

ALFRED MONVILLE.

Proposition de loi tendant à accorder une pension civique aux citoyens belges qui ont servi au Congo.

ARTICLE PREMIER.

Il est accordé, à charge du Trésor public, une pension civique à tous les citoyens belges ayant été au service de l'Association Internationale africaine, de l'État Indépendant du Congo et du Comité spécial du Katanga antérieurement au 15 novembre 1908, en vie à la date de la mise en vigueur de la présente loi et ayant effectivement servi en Afrique pendant une durée totale d'au moins vingt-quatre mois ou y ayant contracté des infirmités graves et permanentes.

ART. 2.

Cette pension pourra être cumulée avec tous traitement ou pension civils ou militaires.

ART. 3.

La cause, la nature et les suites des blessures ou infirmités seront justifiées dans les formes et dans les délais qui seront déterminés par arrêté royal.

ART. 4.

Les pensions civiques seront liquides à raison de 200 francs pour chaque année de service antérieure au 15 no-

Wetsvoorstel tot verleening van een civisch pensioen aan de Belgische burgers die in Congoland gediend hebben.

EERSTE ARTIKEL.

Ten laste van de Schatkist wordt een civisch pensioen verleend aan alle Belgische burgers die, in dienst van de Internationale Afrikaansche Vereeniging, van den Onafhankelijken Congostaat en van het bijzonder Comiteit van Katanga geweest zijnde vóór 15 November 1908, nog in leven zijn op den dag van het in werking treden van deze wet en werkelijk in Afrika hebben gediend gedurende ten minste vier en twintig maanden in 't geheel of er zware en bestendige lichaamsgebreken hebben opgedaan.

ART. 2.

Dit pensioen mag genoten worden te gelijk met om 't even welke burgerlijke of militaire jaarwedde of pensioen.

ART. 3.

De oorzaak, de aard en de gevolgen van de verwondingen of lichaamsgebreken worden bewezen op de wijze en binnen de termijnen, bij koninklijk besluit te bepalen.

ART. 4.

De civische pensioenen worden berekend naar gelang van 200 frank voor elk dienstjaar dat aan 15 November 1908

vembre 1908, à l'exception des années pour lesquelles l'intéressé aurait bénéficié d'une allocation de retraite. Elles seront portées au double pour les intéressés ayant contracté en Afrique des infirmités graves et permanentes.

voorafgaat, met uitzondering van de jaren voor welke de belanghebbende eene tegemoetkoming bij zijne aftreding zou hebben genoten. Zij worden op het dubbel gebracht voor de belanghebbenden die, in Afrika, zware en bestendigelichaamsgebreken hebben opgedaan.

ART. 5.

Aucune pension civique ne sera inférieure à 400 francs, ni ne pourra excéder 1,800 francs.

ART. 6.

Toutes les dispositions légales relatives aux pensions civiles et notamment celles qui règlent la déchéance des droits à la pension sont applicables aux pensions civiques instituées par la présente loi, à l'exception de celles qui y seraient contraires.

ART. 5.

Geen civisch pensioen mag beneden de 400 frank blijven noch 1,800 frank te boven gaan.

ART. 6.

Al de wetsbepalingen betreffende de burgerlijke pensioenen en inzonderheid die waarbij de vervallenverklaring van de rechten op pensioen wordt gerekeld, zijn van toepassing op de bij deze wet ingestelde civische pensioenen, met uitzondering van de bepalingen die er mede strijdig mochten zijn.

ALFRED MONVILLE.

A. MECHELYNCK.

A. BUYL.

